VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 13)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 14)**

z dnia 26 stycznia 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 13)

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 14)

26 stycznia 2012 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące na wspólnym posiedzeniu pod przewodnictwem posła **Piotra Zgorzelskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, rozpatrzył:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do pilnego projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druki nr 102 i 113).

W posiedzeniu udział wzięli: **Krystyna Szumilas** minister edukacji narodowej, **Tadeusz Sławecki** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami oraz **Marzena Kubicka** radca ministra w Ministerstwie Finansów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska, Elżbieta Wojciechowska** i **Paweł Witecki**; **Anna Jasieńska, Sławomir Jakubczak, Dariusz Myrcha** i **Anna Szała** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Agnieszka Pawłowska-Ryś**, **Krzysztof Karkowski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Otwieram posiedzenie Komisji: Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Edukacji, Nauki i Młodzieży. Witam panie i panów posłów, przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej w osobach pani Krystyny Szumilas, pani minister oraz pana Tadeusza Sławeckiego sekretarza stanu wraz ze współpracownikami. Witam przedstawicieli Ministerstwa Finansów oraz pozostałych zaproszonych gości. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny posiedzenia, szanowni państwo, przewiduje rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do pilnego projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw – druki nr 102 i 113. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisje porządek dzienny przyjęły.

Sprzeciwu nie słyszę, stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny. Przystępujemy do jego realizacji. Proponuję następujące procedowanie: przedstawienie poprawki przez posła wnioskodawcę, przedstawienie stanowiska rządu oraz opinii Biura Legislacyjnego, ewentualne zadawanie pytań oraz dyskusję ograniczoną do jednego głosu za i jednego głosu przeciw poprawce. Następnie przyjęcie bądź odrzucenie poprawki. Czy wnioskodawca poprawek, poseł Mariusz Błaszczak, jest, aby przedstawić te poprawki w imieniu Klubu Parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości?

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, pani minister. Mam pewną propozycję modyfikacji ze względu na to, że w przedłożeniu sekretariatu otrzymaliśmy przemieszane te poprawki. Mam propozycję, abyśmy potraktowali te poprawki w ten sposób: łącznie poprawki Klubu Prawo i Sprawiedliwość i ewentualnie osobno Klubu PSL.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Kto jest za tym wnioskiem proszę o podniesienie ręki? Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Proszę o ogłoszenie wyników.

Sekretarz Dariusz Myrcha:

Za 21 głosów, 5 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że będziemy procedowali według propozycji zgłoszonej przez pana przewodniczącego. Zatem prosimy o przedstawienie wszystkich trzech poprawek.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, zgodnie z postanowieniem Komisji będę przedstawiał poprawkę pierwszą, trzecią i czwartą, które państwo macie przed sobą. Postaram się to zrobić w sposób jak najbardziej skondensowany, ponieważ myślę, że po posiedzeniach Komisji, po drugim czytaniu wszyscy znamy temat bardzo dobrze.

Otóż poprawka pierwsza to jest poprawka, która traktuje o ustawie o systemie oświaty generalnie, bo mamy dwa rodzaje ustaw: ustawa o systemie oświaty i ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty.

Ta pierwsza to jest właśnie ustawa o systemie oświaty. Dotyczy ona tych kwestii zasadniczych: wychowania przedszkolnego, obowiązku wychowania przedszkolnego dziecka w wieku pięciu lat i sześciu lat w tym okresie przejściowym oraz obowiązku szkolnego, możliwości skorzystania z wcześniejszego posłania dziecka do szkoły w wieku pięciu lat, mówiąc w dużym skrócie.

Poprawka trzecia to jest ciąg poprawek od art. 10 do 16, które traktują wyrywkowo sprawy, traktują w sposób wyrywkowy pewne zapisy o wysyłaniu roczników dzieci do szkół, na przykład w roku szkolnym 2011/2012 dzieci urodzone w roku szkolnym 2005, które nie rozpoczęły spełniania obowiązku przedszkolnego mają obowiązek odbyć roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne, itd., itd.

Poprawka czwarta jest to poprawka przepisów końcowych wprowadzających w życie te rozwiązania do art. 26 pkt 3 i 4. To są przepisy, które określają wejście w życie wspomnianych wcześniej zapisów o wychowaniu przedszkolnym i obniżeniu wieku szkolnego, czyli o wejściu w życiu zapisów dotyczących wychowania przedszkolnego z dniem 1 września 2011 roku i obniżenia wieku szkolnego na 1 września 2012 roku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Teraz poprosimy, aby przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej odnieśli się do tych poprawek, jednakowoż głosować będziemy oczywiście oddzielnie.

Minister Edukacji Narodowej Krystyna Szumilas:

Jesteśmy przeciwni przyjęciu tych poprawek. One mają także wadę legislacyjną, ponieważ rozszerzają zakres ustawy. Zmieniają przepisy w ustawie o systemie oświaty, które już weszły w życie, natomiast ta ustawa nie otwiera ustawy o systemie oświaty. Jest ona ustawą, która reguluje tylko wąską kwestię i jest przepisem przejściowym, a więc jest to poprawka wykraczająca poza zakres ustawy, czyli nie jest konstytucyjna.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Czy przedstawiciele Biura Legislacyjnego może?

Legislator Krzysztof Karkowski:

Biuro Legislacyjne również chciało podkreślić, że te poprawki powinny być głosowane łącznie, jak to przedstawił pan poseł, więc wszystkie trzy poprawki za pomocą jednego głosowania. Pan poseł to zaproponował i tak to wygląda z punktu widzenia formalnego.

Natomiast, jeżeli chodzi o problemy legislacyjne, to rzeczywiście te poprawki mają tę wadę legislacyjną i prawną, ponieważ dotyczą przepisów, które już weszły w życie i zostały zrealizowane i z tego powodu w wielu punktach po prostu nie byłyby skuteczne, gdyby zostały przegłosowane.

Powstałaby pewna – na przykład w przypadku poprawki trzeciej – luka w prawie, ponieważ te przepisy art. 10 do 16 już obowiązują. Jeżeli przestałyby obowiązywać to nie byłoby podstawy prawnej do niektórych działań. Z tego powodu ta poprawka jest

obarczona oczywiście pewną wadą prawną natomiast też potwierdzamy, że wykracza ona poza zakres przedmiotowy projektu i jest to kolejna wada prawna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby w tej sprawie zabrać głos? Proszę bardzo, pan poseł.

Poseł Artur Ostrowski (SLD):

Ja mam pytanie do posła wnioskodawcy, do przewodniczącego Kłosowskiego, bo pan poseł bardzo ogólnie wyjaśnił sens tych poprawek, czy mógłby pan przedstawić nam skutki pierwszej, trzeciej i czwartej poprawki, po kolei, dotyczące obniżenia wieku szkolnego? Co się za tym kryje, bo myślę, że większość nie dowiedziała się od pana, jaki jest skutek tych poprawek i do czego one dążą?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Prosimy pana posła.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie pośle. Poprawka pierwsza to jest poprawka, w której dzieci urodzone w 2005 roku, które nie rozpoczęły spełniania obowiązku, przepraszam bardzo… Poprawka pierwsza to jest poprawka, w której wychowaniem przedszkolnym obejmuje się od początku roku szkolnego, w roku szkolnym kalendarzowym, w którym dziecko kończy trzy lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy sześć lat. Ta poprawka pozostawia więc zakres sześciolatków w obrębie wychowania przedszkolnego.

Druga kwestia to dziecko w wieku pięciu lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego. To jest ust. 2 art. 14. On precyzuje jednoznacznie kwestie dotyczące objęcia obowiązkiem przedszkolnym dzieci w wieku pięciu lat. To jest odnośnie do art. 14.

Jeżeli chodzi o art. 14a to jest artykuł mówiący o konsekwencjach objęcia tym obowiązkiem wychowania przedszkolnego dzieci w wieku pięciu lat, o drodze do przedszkola dziecka pięcioletniego, ponieważ ono również potencjalnie jest objęte subwencją oświatową. Mówi również o niepełnosprawnym dziecku pięcioletnim, któremu pewne prawa z tego tytułu przysługują.

Jeżeli chodzi o zapis pkt 19, to ten punkt precyzuje, że obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy sześć lat oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej niż do ukończenia osiemnastego roku życia. To jest to clou sporu, prawda?

My tu proponujemy, aby ten punkt skreślić uważając, że to jest przedwczesne. Niepotrzebne jest obniżanie tego wieku dla obowiązku szkolnego dziecka sześcioletniego.

Wreszcie pkt 21 litera a) mówi, że na wniosek rodziców, w szkole podstawowej może także rozpocząć naukę dziecko, które w danym roku kalendarzowym ukończy pięć lat. Tu również, co do tego, nie ma zgody.

To jest wnioskowanie rodziców, czyli w tej chwili, zgodnie z obowiązującym prawem, dziecko sześcioletnie, na wniosek rodziców, w myśl tego obniżenia wieku szkolnego, od 1 września dziecko pięcioletnie po roku 2012, a w kontekście propozycji rządowych, po roku 2014. To jest kwestia pkt 1.

Jeżeli chodzi o pkt 3, zmiany dotyczące artykułów od 10 do 16, tu już, panie pośle, myślę, że jest to kwestia posiadania tekstu ustawy matki, czyli ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty. Ja mogę oczywiście odczytać, bo tu już jest precyzyjnie wyjaśniona kwestia dotycząca poszczególnych roczników.

Jak to będzie dotyczyło, czy jak to dotyczy obecnie poszczególnych roczników dzieci w poszczególnych latach, w roku szkolnym 2011, 2012, dzieci urodzone w roku 2005, które nie rozpoczęły spełniania obowiązku szkolnego, mają obowiązek odbyć roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym, zorganizowanym, itd. To są wyjęte przepisy dotyczące poszczególnych roczników.

Zmiana trzecia to jest zmiana, która określa terminy wejścia w życie tych rozwiązań. Jak państwo wiecie, przy procedowaniu zmiany ustawy o systemie oświaty i zmiany o zmianie ustawy o systemie ustawy, myśmy niektóre rzeczy określali z terminem wejścia w życie dwutygodniowym, standardowym, niektórym rocznym, dwuletnim, a w tym przypadku, jeżeli chodzi o obniżenie wieku szkolnego, od 1 września 2012, a wychowania przedszkolnego – od 1 września 2011roku.

I w tym kontekście, niejako likwidując te zapisy, uważamy, że jest to naturalna konsekwencja zmian zaproponowanych wcześniej, proponujemy wykreślenie tego obowiązku szkolnego, a więc funkcjonowanie tych zapisów terminowych o opóźnieniu wejścia w życie wychowania przedszkolnego, nauczania szkolnego, tracą sens, krótko mówiąc. Dlatego proponujemy je usunąć.

Jest tu pewna wątpliwość w tym kontekście legislacyjnym, powiedziałbym, kolizji z tym, że pewne przepisy już weszły w życie.

Podzielam po części ten pogląd, część tych przepisów już funkcjonuje, natomiast mam pytanie do legislatorów. Proponując tego typu zmianę, moim zdaniem, nie ma formalnej możliwości, ażeby, nie dotykając przepisów tej ustawy, w ten sposób tę ustawę poprawić.

Oczywiście można by zrezygnować z zapisów zmiany trzeciej, czyli tych artykułów od 10 do 16, ale wtenczas one dotyczyłyby sytuacji, która nie ma praktyki prawnej, nie ma faktycznego niejako funkcjonowania w tej ustawie. Dlatego podtrzymuję tę poprawkę i proszę o takie jej potraktowanie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Do głosu zapisał się jeszcze pan poseł Dolata. Prosimy o krótką wypowiedź.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję panie przewodniczący. To jest pytanie do przedstawiciela Biura Legislacyjnego. Już po części to pytanie zadał pan przewodniczący Kłosowski, mianowicie to uzasadnienie dotyczące art. 3 wydaje się dość wątpliwe, bo w tym momencie nie można by nigdy zmienić żadnej ustawy, bo często jest tak, że są jakieś przepisy, które obowiązują, a my właśnie chcemy dokonać tej zmiany.

Tak samo rząd przedstawił tę ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty, a tam też część przepisów już obowiązuje, więc proszę to wyjaśnić. Z czego wynika taka analiza. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Proszę o udzielenie odpowiedzi i przystąpimy do głosowania.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Wyjaśnienie jest dosyć proste. Jesteśmy w bardzo nietypowej sytuacji, która jest sytuacją bardzo rzadką. Dokonujemy nowelizacji nowelizacji. Nie zmieniamy ustawy, która obowiązuje, czyli na przykład ustawy o systemie oświaty, tylko dokonujemy nowelizacji nowelizacji, czyli dokonujemy zmiany do ustawy, która zmienia inną ustawę. Jest to wyjątek, który się zdarza bardzo rzadko. Zasady techniki prawodawczej przewidują, że takich sytuacji nie powinno w zasadzie być i tylko w wyjątkowych sytuacjach można dokonywać nowelizacji nowelizacji.

Jeżeli jesteśmy w takiej sytuacji, że dokonujemy nowelizacji przepisów ustawy o systemie oświaty, to one mają swój termin wejścia w życie i po prostu, jeśli ta nowelizacja weszła już w życie, to przepisy nowelizacji weszły już do ustawy matki, do systemu oświaty i one tam są i już funkcjonują.

Jeżeli teraz zmieniamy tę nowelizację to, jeżeli coś już weszło w życie i próbujemy to odkręcić, to jest to po prostu nieskuteczne. Jest to nieskuteczne prawnie. Aby dokonać pewnych zmian w tej chwili nie trzeba już nowelizować systemu nowelizacji z 2009, tylko po prostu trzeba zmienić ustawę o systemie oświaty. Dlatego te poprawki, z tego punktu widzenia, są nieskuteczne.

Dlatego powiedziałem, że to jest właśnie ta wada prawna, że niektóre przepisy już weszły w życie i zostały zrealizowane i takimi poprawkami, które tutaj pan poseł zapro-

ponował na przykład w zakresie pkt 15b tej nowelizacji, który już wszedł w życie, to już nie będzie skutecznie, w zakresie pkt 16 lit a) i b) też nie będzie skuteczna.

Poza tym, jeżeli chodzi o poprawkę trzecią, jest tam mowa o art. 26 pkt 3, który też już wszedł w życie, wszedł do ustawy o systemie oświaty i też to nie będzie skuteczne, a jeśli chodzi o artykuły od 10 do 16 to, jak powiedziałem, ich zmiana czy ich uchylenie spowoduje, że będzie luka w prawie, ponieważ są to przepisy przejściowe w ustawie o systemie oświaty, które w tej chwili cały czas obowiązują i są w trakcie realizacji. Ich uchylenie spowoduje, że powstanie luka w prawie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję. Przystępujemy do głosowania wszystkich trzech poprawek. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tych poprawek, proszę o podniesienie ręki? Dziękuję bardzo. Kto jest za odrzuceniem? Dziękuję. Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o przedstawienie wyników głosowania.

Sekretarz Dariusz Myrcha:

Za 11, przeciw 34, wstrzymujący się 1.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Stwierdzam zatem, że Komisje poprawki odrzuciły. Przystępujemy do realizacji kolejnego punktu, czyli przedstawienia poprawki czwartej. Proszę o zabranie głosu pana posła Zbigniewa Włodkowskiego.

Poseł Zbigniew Włodkowski (PSL):

Panie przewodniczący, pani minister, szanowni państwo. Propozycja zawarta w projekcie Polskiego Stronnictwa Ludowego daje możliwość rodzicom po 2014 roku do podejmowania decyzji o tym, czy ich dziecko sześcioletnie będzie realizowało obowiązek szkolny w wieku sześciu lat czy też w wieku siedmiu lat. Jest to poprawka wolnościowa, która daje ten wybór.

Chcielibyśmy, aby rodzice dzieci, które urodziły się w końcówce roku, które mają deficyty rozwojowe, mieli możliwość podjęcia samodzielnej decyzji o tym, czy ich dziecko będzie realizowało obowiązek szkolny w wieku sześciu lat, czy też siedmiu lat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu panią minister.

Minister Krystyna Szumilas:

Jesteśmy przeciwni wprowadzeniu tego przepisu do ustawy z dwóch powodów. Po pierwsze, przepis mówiący o tym, że rodzic może wystąpić z wnioskiem o odroczenie jest już w ustawie i w przypadku dzieci z deficytami on w tej chwili jest realizowany.

Po drugie, podobnie jak poprzednie poprawki, ta poprawka również wykracza poza zakres ustawowy i są tu te same kłopoty związane z tym, że nowelizuje się ustawę nowelizującą ustawę o systemie oświaty, a nie ustawę właściwą.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Czy państwo z Biura Legislacyjnego…

Legislator Krzysztof Karkowski:

Tak, tutaj należy potwierdzić tę opinię. Podstawowym zarzutem jest to, że ta poprawka właśnie wykracza poza zakres przedmiotowy projektu pilnego rządowego i powinna być potraktowana jako osobna inicjatywa ustawodawcza.

Z tego punktu widzenia też może być uznana za niezgodną z konstytucją. Dlatego powinna być przedmiotem osobnej inicjatywy ustawodawczej. Również dlatego, że jest to po prostu przepis merytoryczny, który powinien być zamieszczony nie w ustawie nowelizującej, tylko w ustawie o systemie oświaty jako przepis materialny, a nie jako przepis przejściowy, ponieważ tu jest wyraźnie napisane od 2014, 2015, czyli w przyszłość, bez żadnej daty granicznej. Z tego powodu jest to przepis merytoryczny do ustawy o systemie oświaty.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu panią przewodniczącą Łybacką:

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Dziękuję panie przewodniczący. Pomijając ten słuszny argument, który podniosła pani minister i Biuro Legislacyjne, jest jeszcze jeden. Otóż obowiązek szkolny określa art. 70 konstytucji, który mówi, że ustawa dokonuje szczegółowego zapisu, jak on jest realizowany. I tak naprawdę, dodając argumentację, która padła przed chwilą i art. 70, jest to ewidentnie niekonstytucyjne.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Włodkowski.

Poseł Zbigniew Włodkowski (PSL):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. W związku z opinią Biura Legislacyjnego o niekonstytucyjności tej poprawki, ja tę poprawkę wycofuję. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, nie będziemy zatem tej poprawki głosowali. Na posła sprawozdawcę proponuję panią poseł Danutę Pietraszewską. Proponowany termin dla ministra właściwego do spraw członkostwa RP w Unii Europejskiej na przedstawienie opinii do godziny 14.00 w dniu dzisiejszym. Zamykam posiedzenie.